

BIULETYN KOWIEŃSKI

W I L B I

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) MAŁA POHULANKA 10—7.

Nr.

Wilno, dnia 25.lipca 1934 r.

1103.

Treść numeru:**I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.**

	Dział.	Str.
1."Vilniaus Žodis" o potrzebie dobrych stosunków między Polską a Litwą.-	I.	1.
2.Powody rezerwy Polski w stosunku do zagadnienia Locarna Wschodniego.-	"	"

K r o n i k a.

3.Dokoła pobytu ministra Muhlsteina w Kownie.-	"	"
4.Pogłoski o rokowaniach polsko-litewskich.-	"	2
5.Herriot przybędzie do Litwy w sierpniu.-	"	"
6.Lindhagen o sprawie wileńskiej.-	"	"

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.**K r o n i k a.**

7.Skazanie komunisty.-	III.	"
8.Rozrzucenie proklamacyj komunistycznych.-	"	"
9.Narady prezesów okręgowych Lit. Zw. Narodowców.-	"	"
10.Przeniesienie do Kraju Kłajpedzkiego.-	"	"
11.Usunięci ze stanowisk w związku z wypadkami 7 czerwca.-	"	"
12.Bezrobocie w Kownie.-	"	"

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.**K r o n i k a.**

13.Zmiana kategorii służbowej urzędników Kraju Kłajpedzkiego.-	VII.	3.
14.Działalność opozycyjna przywódców Landwirtschafts-partei.-	"	"
15.Sledztwo przeciwko posłowi Meyerowi.-	"	"
16.Ruch statków w Kraju Kłajpedzkim.-	"	"

VIII. Z ŻYCIA LITWINÓW I PRASY LITEWSKIEJ W WILNIE.**K r o n i k a.**

17.Nieudzielenie przepustki ks.Czibirasowi.-	VIII.	"
18.Prześladowanie Litwinów na Wileńszczyźnie.-	"	"

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

"Vilniaus Žodis" o potrzebie dobrych stosunków między Polską a Litwą. "Vil.Žodis" Nr.15 z dn.20.VII.34 r. Artykuł p.t. "O dobrych stosunkach między Polską a Litwą". Streszczenie:

Jeżeli dotychczas prawie nic nie mówiono o próbach i konkretnych dążeniach do nawiązania stosunków między Polską a Litwą, to dziś nietylko mówi się o tem otwarciu, lecz również wszelkie pozory przemawiają za tem, że czynione są w tym kierunku pewne zdecydowane kroki.

Nie można coprawda mówić o tem, aby na decyzję Litwy w tym względzie miały wpłynąć motywy o charakterze ekonomicznym, ponieważ straty, doznane ze strony Niemiec, Litwa wetuje, zawierając umowę handlową z Anglią.

Pozatem wartość Litwy jako jednostki politycznej uwidacznia się w tem, że obecnie Kowno zaczyna odwiedzać coraz więcej polityków zagranicznych. Oczywiście, że są ku temu powody, oparte na interesach tych państw.

Wobec tego trudno jest przypuszczać, aby Litwa pochopnie zgadzała się na warunki, narzucane jej przez Berlin, lub jakąkolwiek inną stolicę.

Litwinom wileńskim najbardziej chyba chodzi o istnienie dobrych stosunków między Polską a Litwą. Polacy bardzo często mówią o powinowactwie obu narodów spowodu bogatej wspólnej historii, Litwini jeszcze częściej o tem przemilczają. Do nawiązania dobrych stosunków niewiele trzeba: "Tylko zlikwidować spór zgodnie z honorem narodu".-

Powody rezerwy Polski w stosunku do zagadnienia Locarna Wschodniego. "Rytas" Nr.164 z dn.21.VII.34 r. Artykuł p.t. "Ochrona pokoju na Bliskim Wschodzie". Streszczenie:

Zainicjowana przez Francję umowa o wzajemnej pomocy, jako pakt, któryby utrzymywał status quo w Europie Wschodniej, zdaje się być najkorzystniejszą właśnie dla Polski. Polska jednak sprzeciwia się temu projektowi prawdopodobnie z dwóch względów: 1/ ponieważ obawia się równouprawnienia Niemiec w zakresie zbrojeń, 2/ ponieważ obawia się wpuszczenia na swoje terytorjum cudzych wojsk w razie konfliktu z którymkolwiek ze swoich silniejszych sąsiadów.

Niemcy nie chcą przystąpić do projektowanego paktu z tego zrozumiałego względu, że obecnie celem ich polityki zagranicznej jest rewizja granic. Powiadają oni, że pakt wschodni potrzebny jest właściwie tylko Litwie.

Polacy oponują przeciw Wschodniemu Locarno, motywując to nie-
możliwością należenia do paktu ze względu na brak stosunków z Litwą. Kwestja wileńska, będąca zagadnieniem wyłącznie polsko-litewskim, nie przeszkadza państwom nadbałtyckim /Litwie, Łotwie i Estonji/ zawrzeć ugodę między sobą i występować jako jednostka. W swoim czasie, kiedy Polacy liczyli na to, że związek państw bałtyckich będzie ulegał ich hegemonji, sami wykazywali, że istnienie sprawy wileńskiej nie stanowi przeszkody do zawarcia tego związku. Obecnie mówią oni inaczej.

Podobne traktowanie idei Locarna Wschodniego zarówno przez Niemcy, jak i przez Polskę wypływa z imperjalistycznych zamiarów tych państw na Bliskim Wschodzie.-

K r o n i k a.

Dokoła pobytu ministra Muhlsteina w Kownie. "Rytas" Nr.165 z dn.23.VII.34 r. donosi: W czasie pobytu w Kownie minister Muhlstein odwiedził działacza żydowskiego Wolfa, z którym rozmawiał około półtorej godziny. Minister Muhlstein pozostanie w Kownie około tygodnia.

"Jaunakas Zinas" Nr.162, powtarzając na swych łamach artykuł "Lietuvos Žinios" o projektach polskich sfer wojskowych zawarcia stosunków z Litwą, dodaje:

T. ZACHOWANIE POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

Vilnius 20. VII. 1934 r. "Biuletyn Kowalski" Nr. 1103. Dnia 25.VII.1934 r. Str. 1.

Wobec tego trudno jest przypuszczać, aby Litwa podopadła zga-

Wobec tego trudno jest przypuszczać, aby Litwa podopadła zga-

Wobec tego trudno jest przypuszczać, aby Litwa podopadła zga-

Wobec tego trudno jest przypuszczać, aby Litwa podopadła zga-

Wobec tego trudno jest przypuszczać, aby Litwa podopadła zga-

Wobec tego trudno jest przypuszczać, aby Litwa podopadła zga-

Wobec tego trudno jest przypuszczać, aby Litwa podopadła zga-

Wobec tego trudno jest przypuszczać, aby Litwa podopadła zga-

Wobec tego trudno jest przypuszczać, aby Litwa podopadła zga-

Wobec tego trudno jest przypuszczać, aby Litwa podopadła zga-

Wobec tego trudno jest przypuszczać, aby Litwa podopadła zga-

Wobec tego trudno jest przypuszczać, aby Litwa podopadła zga-

Wobec tego trudno jest przypuszczać, aby Litwa podopadła zga-

Wobec tego trudno jest przypuszczać, aby Litwa podopadła zga-

Przybycie do Kowna dyplomaty polskiego p.Muhlsteina wzbudziło wielkie zainteresowanie w warstwach politycznych Litwy. Przypuszczają, że Muhlstein przybył do Litwy z konkretnymi propozycjami wysuniętymi przez rząd polski i że jego zadaniem jest porozumienie się co do czasu i miejsca konferencji przedstawicieli Polski i Litwy. Natychmiast po przybyciu do Kowna Muhlstein odwiedził litewskiego ministra Spraw Zagranicznych Łozoraitisa. Osoby bliskie rządowi twierdzą, że zmiany w stosunkach polsko-litewskich zostaną dokonane jeszcze w ciągu bieżącego roku.-

Pogłoski o rokowaniach polsko-litewskich. Prasa kowieńska z dn.23.VII.34 r. donosi na podstawie źródeł polskich, że w najbliższych dniach ma się w Druskienikach lub w pobliżu Wilna odbyć pierwsze spotkanie grupy polityków polskich z politykami litewskimi. Ze strony polskiej wymieniane są nazwiska p.Prystora, wiceministra Szembeka, senatora Abramowicza i rektora U.S.B. prof. Staniewicza.-

Herriot przybędzie do Litwy w sierpniu. Prasa kowieńska z dn.23.VII.34 r. donosi, że Herriot ma przybyć do Kowna w początku sierpnia.-

Lindhagen o sprawie wileńskiej. "Lietuvos Aidas" Nr.165 z dn.23.VII.34 r. donosi, że na kongresie parlamentarnym państw północnych w Helsinkach szwedzki burmistrz Lindhagen zwrócił uwagę zebranych na pewne podobieństwo, zachodzące między kwestją wileńską a pewnymi zagadnieniami wewnętrznymi Finlandji i wysunął w tej sprawie kilka wniosków, które przez Duńczyka Molteren zostały uznane za utopijne.-

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

Kronika.

Skazanie komunisty. Prasa kowieńska z dn.23.VII.34 r. donosi, że sąd wojenny skazał oskarżonego o działalność komunistyczną Z.J.Machara na 8 lat więzienia.-

Rozrzucenie proklamacyj komunistycznych. Prasa kowieńska z dn.23.VII.34 r. donosi, że w Szańcach rozrzucono w większej ilości proklamacje komunistyczne.-

Narady prezesów okręgowych Litewskiego Związku Narodowców. "Liet.Aidas" Nr.165 z dn. 23.VII.34 r. donosi, że dnia 24 b.m. odbędzie się konferencja prezesów Lit. Zw.Narodowców.-

Przeniesienie do Kraju Kłajpedzkiego. "Rytas" Nr.165 z dn.23.VII.34 r. donosi, że pułk. 8-go pułku lekarz weterynarii Szwanbaris wychodzi do rezerwy i otrzymuje posadę państwową w Kraju Kłajpedzkim. Również do Kraju Kłajpedzkiego zostaje przeniesiony lekarz weterynarii dr.Matiejunas, który zajmie stanowisko okręgowego lekarza weterynarii w Szyłuti.-

Usunięcie ze stanowisk w związku z wypadkami 7 czerwca. Prasa kowieńska z dn.23.VII.34 r. donosi, że w związku z wypadkami 7 czerwca został usunięty ze stanowiska sejneński inżynier powiatowy Abramavicius, ukarany również przez komendanta miasta za rozpowszechnianie fałszywych wiadomości grzywną w wysokości 75 lt. z zamianą na 5 dni aresztu. Nowym inżynierem powiatowym mianowano inż.O.Garmusa z Inspekcji Budowlanej.

Z tych samych powodów został usunięty ze stanowiska rewizora w Sejnach Petronis, ukarany również grzywną 150 lt. z zamianą na 15 dni aresztu.-

Bezrobocie w Kownie. "Liet.Aidas" Nr.165 z dn. 23.VII.34 r. donosi: Na giełdzie pracy w Kownie od dn.9 do 14 b.m. było zarejestrowanych 48 mężczyzn i 54 kobiety. W tym czasie powołano do pracy 13 mężczyzn i 29 kobiet.-

Przybycie do Kowna dyplomaty polskiego p. Kucharskiego w celu
do wieloletniego zamieszkania w Warszawie politycznych Lit. Przy-
puszczają, że Kucharski przybył do Litwy z konkretnym propozycją-
mi wyznaczenia przez rząd polski i że jego zadaniem jest porozu-
mieć się co do czasu i miejsca przyjazdu przedstawicieli polski i
Litwy. Niezależnie po przyjeździe do Kowna Kucharski odwiedził Litew-
skiego ministra spraw zagranicznych Łoskotyńskiego. Odczytanie roz-
strzygnięcia, że Kucharski w stosunkach polsko-litewskich zostaje
Kowna jeszcze w ciągu najbliższego roku.

Polskie i litewskie powołania do Kowna z dnia 23.VII.34 r. donosi na podstawie
z dnia 23.VII.34 r. donosi, że w najbliższych dniach ma się w Pruszkach
zobaczyć w pobliżu Wilna oddział litewski. Zgłoszenie grupy politycznej pol-
skiej z politykami litewskimi. Zgłoszenie polskiej wyprawie
przewodzącej p. Prystora, viceministra zdrowia, sekretarza administracji i
rektora U.S.B. prof. Stanisława.

Prasa kowieńska z dnia 23.VII.34 r. donosi, że Heriot ma przybyć do
Kowna w początkach sierpnia.

Litewski parlament o sprawie wileńskiej. "Litewski
Rząd" Nr. 125 z dnia 23.VII.34 r. donosi, że na kongresie parlamen-
taryjnym podjęto uchwałę w sprawie wileńskiej. Zgodnie z tym
uchwałą rząd litewski nie może podjąć żadnych kroków, któreby
wskazywały na podjęcie uchwały w sprawie wileńskiej i w związku
z tym sprawa wileńska zostanie przekazana Międzynarodowemu
Tribunałowi w Szwajcarii.

III. ZAGADNIENIA POLITYCZNE I KULTURALNE
I KULTURALNE

KULTURALNE

Prasa kowieńska z dnia 23.VII.34 r. donosi, że sąd wojenny przesłuchał oskarżonego o działalność komunistyczną
na S.J. Masłowa na 3 lat więzienia.

Rozstrzygnięcie sprawy Kucharskiego. "Litewski Rząd" Nr. 125 z dnia 23.VII.34 r. donosi, że w sprawie roz-
strzygnięcia sprawy Kucharskiego.

Narady prezesów okręgów Litwy. "Litewski Rząd" Nr. 125 z dnia 23.VII.34 r. donosi, że dnia 24.VII.34 r. odbyła się konferencja preze-
sów Lit. Zwierzchników.

Przebieg choroby Kucharskiego. "Litewski Rząd" Nr. 125 z dnia 23.VII.34 r. donosi, że Kucharski, lekarz
weterynaryjny, choruje na chorobę, którą lekarz weterynaryjny w Szwajcarii
nazwał chorobą Kucharskiego.

Uchwały sejmiku kowieńskiego z dnia 23.VII.34 r. "Litewski Rząd" Nr. 125 z dnia 23.VII.34 r. donosi, że w sejmiku kowieńskim
została uchwalona rezolucja, w której wyrażono nadzieję, że
przez Kucharskiego zostanie wywołane życie polityczne w Litwie.
Przez Kucharskiego zostanie wywołane życie polityczne w Litwie.
Przez Kucharskiego zostanie wywołane życie polityczne w Litwie.
Przez Kucharskiego zostanie wywołane życie polityczne w Litwie.

Przebieg choroby Kucharskiego. "Litewski Rząd" Nr. 125 z dnia 23.VII.34 r. donosi, że Kucharski, lekarz
weterynaryjny, choruje na chorobę, którą lekarz weterynaryjny w Szwajcarii
nazwał chorobą Kucharskiego.

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

K r o n i k a.

Zmiana kategorii służbowej urzędników Kraju Kłajpedzkiego. "Liet.Zinios" Nr.165 z dn.23.VII.34 r. donoszą, że zgodnie z rozporządzeniem Dyrektorjum Kraju Kłajpedzkiego została rozpatrzona kwestja uposażeń urzędników i funkcjonariuszy autonomicznych instytucyj Kraju Kłajpedzkiego. Na mocy decyzji Dyrektorjum pracownicy, którzy nie zastosowali się do rozporządzenia z dn.23 września 1925 r. i nie nauczyli się w dostatecznym stopniu języka litewskiego, zostają przeprowadzeni do niższej kategorii uposażeniowej.-

Działalność opozycyjna przywódców Landwirtschaf t s p a r t e i. "Rytas" Nr.165 z dn.23.VII.34 r. donosi, że przywódcy Landwirtschaftspartei v.Dressler i Gubba zwołali zebranie przedstawicieli swojej partji, na którym gorąco namawiali swoich kolegów do poczynienia kroków przeciw rządzeniom, wydanym przez władze litewskie. Większość jednak przedstawicieli pozostała obojętna na te namowy.-

Śledztwo przeciwko posłowi Meyerowi. Prasa kowieńska z dn.23.VII.34 r. donosi, że przeciw posłowi sejmiku kłajpedzkiego Meyerowi, podejrzanemu o działalność szpiegowską na rzecz państwa ościennego, wdrożono śledztwo i w wyniku dochodzenia uzyskano wiele obciążającego materiału.-

Ruch statków w Kraju Kłajpedzkim. Prasa kowieńska z dn.21.VII.34 r. donosi, że według statystyki Dyrekcji portu kłajpedzkiego w ub. miesiącu do portu zawinęło 99 statków z ładunkiem 111.855,85 tonn brutto i 68.295,43 netto. Od początku roku do portu zawinęły 483 statki, w tem 42 niemieckie, 23 szwedzkie, 8 angielskich, 8 norweskich, 3 sowieckie i 6 litewskich.-

VIII. Z ŻYCIA LITWINÓW I PRASY LITEWSKIEJ W WILNIE.

K r o n i k a.

Nieudzielenie przepustki ks. Czibirasowi. "Liet.Aidas" Nr.165 z dn.23.VII.34 r., na podstawie wiadomości prasy litewskiej w Wilnie, donosi, że prezes t-wa "Rytas" ks. Czibiras prosił władze polskie o zezwolenie wyjazdu do Kowna, ale takowego nie otrzymał.-

Prześladowanie Litwinów na Wileńszczyźnie. "Liet.Aidas" Nr.165 z dn.23.VII.34 r. donosi, że we wsi Pociški komendant policji Ludkiewicz kazał zniszczyć litewski napis na krzyżu i przemałować ogrodzenie dokoła krzyża, które było wymalowane litewskimi barwami narodowymi.-

